

Практика використання інструментів стимулювання прямих іноземних інвестицій зарубіжними країнами

Федорчук О.С.

студентка навчально-наукового інституту економіки,
оподаткування та митної справи
Університету державної фіскальної служби України

Сторожук О.В.

кандидат економічних наук,
доцент кафедри митної справи
Університету державної фіскальної служби України

У статті проведено дослідження основних детермінантів залучення прямих іноземних інвестицій в економіку країни. Виявлені основні мотиваційні чинники, які впливають на рішення країни у стимулюванні прямих іноземних інвестицій. Визначено основні інструменти стимулювання прямих іноземних інвестицій. Проаналізовано світовий досвід використання інвестиційних стимулів задля активізації іноземних інвесторів.

Ключові слова: прями іноземні інвестиції, іноземний інвестор, інвестиційні стимули, інвестиційна політика, світовий досвід.

Федорчук О.С., Сторожук О.В. ПРАКТИКА ПРИМЕНЕНИЯ ИНСТРУМЕНТОВ СТИМУЛИРОВАНИЯ ПРЯМЫХ ИНОСТРАННЫХ ИНВЕСТИЦИЙ ЗАРУБЕЖНЫМИ СТРАНАМИ

В статье проведено исследование основных детерминантов привлечения прямых иностранных инвестиций в экономику страны. Выявлены основные мотивационные факторы, которые влияют на решение страны в стимулировании прямых иностранных инвестиций. Определены основные инструменты стимулирования прямых иностранных инвестиций. Проанализирован мировой опыт использования инвестиционных стимулов для активизации иностранных инвесторов.

Ключевые слова: прямые иностранные инвестиции, инвестор, инвестиционные стимулы, инвестиционная политика, мировой опыт.

Fedorchuk O.S., Storozhuk O.V. THE PRACTICE OF USING THE INSTRUMENTS OF INCENTIVES OF FOREIGN DIRECT INVESTMENT BY FOREIGN COUNTRIES

The article studies the main determinatives of foreign direct investment in the economy. Detected the basic motivational factors that influence to decision of the country to stimulate foreign direct investment. Determinated the main tools of stimulation foreign direct investment. Analyzed the world experience of using investment incentives for foreign investors intensify.

Keywords: foreign direct investment, foreign investors, investment incentives, investment policy, international experience.

Постановка проблеми у загальному вигляді. Сприятливий діловий клімат має важливе значення як для залучення прямих іноземних інвестицій (ПІІ), так і для розвитку малих і середніх підприємств. Нерозвинене бізнес-середовище (несприятливі фактори, які спричиняють великі витрати, затримки і ризики) перешкоджає економічному розвитку і може відлякувати потенційних інвесторів. ПІІ є найбільшим джерелом зовнішнього фінансування у країнах, що розвиваються, та країнах із перехідною економікою. Нині питання щодо створення ефективного механізму державного стимулювання прямих іноземних інвестицій є особливо актуальним для всіх країн світу, в тому числі і для України. Адже,

як свідчить практика, навіть країни з відносно низьким рівнем ПІІ можуть істотно вплинути на збільшення обсягів інвестицій через проведення заходів щодо поліпшення ділового клімату. З огляду на це постає необхідність у визначенні найбільш дієвих інструментів, методів та стимулів залучення ПІІ у світовій практиці.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема стимулювання прямого іноземного інвестування через інструменти інвестиційного стимулювання, а також вивчення зарубіжного досвіду у створенні привабливого бізнес-середовища для іноземних інвестицій присвячено праці українських та зарубіжних науковців, таких як Т.А. Бойко, Е. Думірхан,

А.Н. Оспанова, Р.С. Рамкішен, О.В. Савлук, І.Д. Сибірева, А. Сімелют, Е.С. Степачева, А.П. Тусупова, О.С. Хмелик, Т. Ю. Шаповалова.

Формулювання цілей статті. Мета статті полягає у з'ясуванні особливостей використання інструментів стимулювання прямих іноземних інвестицій різними країнами світу.

Виклад основного матеріалу дослідження. Характерною тенденцією останніх років є перерозподіл ринків капіталів. Відбувається зниження питомої ваги операцій з капіталом у національному масштабі на користь міжнародних та внутрішньорегіональних [1, с. 55]. Компанії більше прагнуть організувати власні виробництва закордоном або купувати контрольні пакети акцій місцевого підприємства, ніж орієнтуватися на вивіз товарів закордон. Це значною мірою впливає на загальну характеристику ринку міжнародних інвестиційних потоків.

Для останніх років є характерним збільшення світових інвестиційних потоків та становлення світової економіки на шлях економічного піднесення, що відбувається під впливом удосконалення механізмів регулювання інвестиційними потоками [2, с. 212].

Відповідно до цього країни все більше конкурують одна з одною, щоб залучити ПІІ, пропонуючи цілий ряд стимулів та інших пільгових заходів. Одним із головних завдань державного стимулювання ПІІ є створення сприятливих умов бізнес-середовища для залучення потенційних інвесторів. Це зумовлює потребу у визначенні основних чинників, які здатні впливати на потоки ПІІ.

Існує безліч класифікацій, які визначають основні детермінанти припливу ПІІ. Зокрема, виділимо такі чинники, які здатні впливати на залучення ПІІ в країну, як:

1. Розмір ринку. Згідно з дослідженнями різних учених, одним із визначальних факторів руху ПІІ є розмір ринку країни, який вимірюється величиною валового внутрішнього продукту (ВВП) або величиною валового внутрішнього продукту на душу населення. Це є головним фактором, визначальним для горизонтальних ПІІ, що не має впливу на вертикальні ПІІ. Інвестиції будуть рухатися у країни з більшими і розвиненішими ринками, які мають більшу купівельну спроможність [3, с. 358]. Інвестори від цього потенційно можуть отримувати більш високу віддачу капіталу та як наслідок отримати більший прибуток.

2. Відкритість. Ступінь відкритості країни розуміється як відношення експорту та

імпорту до ВВП. Враховуючи, що більшість інвестиційних проектів спрямовані на експортний сектор, ступінь відкритості країни у міжнародній торгівлі є важливим чинником у прийнятті рішень інвесторами.

3. Витрати на оплату праці та продуктивність. Вартість оплати праці є одним із найбільш слабких чинників, які впливають на рішення інвесторів щодо інвестування. Проте варто зазначити, що відносні витрати на робочу силу є значущими для іноземних інвестицій у трудомістких галузях промисловості та для експортноорієнтованих дочірніх компаній.

4. Політичні ризики. Вплив на ПІІ також мають політичні чинники, які можуть проявлятися у політичній нестабільності (ймовірність зміни уряду, частота страйків, заворушень, втрачені робочі дні) та політичному насильстві (частота політичних вбивств, насильницьких заворушень і політично мотивованих ударів). До тих пір, поки іноземна компанія впевнена в можливості працювати рентабельно, без надмірного ризику для капіталу і персоналу, вона буде продовжувати інвестувати.

5. Інфраструктура. Інфраструктура охоплює безліч аспектів, починаючи від доріг, портів, залізниць і закінчуючи телекомунікаційними системами для інституціонального розвитку (наприклад, бухгалтерського обліку, юридичних послуг тощо). Нерозвинена інфраструктура становить суттєву перешкоду для іноземних інвестицій. Так, для країн із низьким рівнем доходів цей чинник є одним із основних обмежень. Добре розвинена інфраструктура підвищує потенціал продуктивності інвестицій в країні, а отже, і стимулює приплив ПІІ.

6. Оподаткування. Вплив на приплив ПІІ має податкова система країни. Так, згідно з деякими дослідженнями вчених суттєвий негативний вплив на потоки ПІІ мають корпоративні податки країни, що приймає [3, с. 361].

Варто зазначити, що ці та інші фактори мають неоднозначний вплив на притоки ПІІ. Наприклад, такі чинники, як витрати на робочу силу, торговельні бар'єри, сальдо торговельного балансу, валютний курс і оподаткування згідно з різними емпіричними дослідженнями можуть мати як негативні, так і позитивні наслідки для ПІІ.

Дослідження основних чинників, які впливають на залучення ПІІ в країну, дає змогу краще зрозуміти, які методи та інструменти найкращим чином здатні впливати на стимулювання потоків капіталу. Так, серед основних груп методів стимулювання інвестиційної

діяльності виділяють фінансове стимулювання (пільгові кредити, інвестиційні гарантії, безвідсоткові кредити), податкове стимулювання (зниження ставки податку, податкові угоди з іншими країнами), стимулювання конкретних інвестиційних проєктів, інфраструктурне забезпечення (надання необхідних приміщень, земельних ділянок у безоплатне користування або за пільговими цінами), протекціоністські заходи [4, с. 52–53].

Державна підтримка є одним із основних заходів у межах політики ПІІ. Уряди, як правило, надають безліч стимулів для іноземних інвесторів (фінансові та податкові стимули) і, таким чином, залишаються головною рушійною силою у залученні ПІІ.

Крім фіскальних або податкових стимулів, які визначаються як «політика, спрямована на зниження податкового тягаря фірми» (в тому числі втрати списання та прискореної амортизації), країни пропонують фінансові стимули, які визначаються як «прямі внески у фірму з уряду» (в тому числі прямі субсидії капіталу, пільгові кредити або спеціалізована інфраструктура) [5, с. 13].

Безліч дослідників підкреслюють важливість фінансових ініціатив, які сприяють збільшенню прибутків інвесторів. Основною метою фінансових стимулів є залучення ПІІ у різні сектори бізнесу. Крім того, вони використовуються для більш вузького кола цілей, таких як [6, с. 97]:

- 1) сприяння регіональному розвитку;
- 2) залучення інвестицій у інновації;
- 3) підтримка інвестицій у країні;
- 4) розвиток проблемних секторів економіки.

Варто також зазначити, що невідповідне вживання заходів стимулювання може привести до зниження інтенсивності інвестицій і підкреслити недосконалість ринку. Саме прозора система інвестиційних стимулів та ефективна політика, спрямована на ключові галузі промисловості та регіони, забезпечує активізацію зарубіжних інвесторів.

Незважаючи на переваги ПІІ, багато розвинених країн, як правило, регулюють або обмежують потоки ПІІ у сфері високих технологій або в тих, які пов'язані з оборонним сектором. Наприклад, Франція, Японія, Великобританія та США застосовують низку обмежень для ПІІ у стратегічних галузях (аерокосмічна, автомобільна галузі, ядерна енергетика, страхування та банківська справа, повітряний транспорт) [7]. Водночас дві країни, що розвиваються, Китай та Індія, обмежують приплив

ПІІ в секторах, у яких мають внутрішню перевагу (харчовий і споживчий) [7].

Інвестиційна політика часто визначається рівнем розвитку самої країни. Розвинені країни, наприклад, менші схильні до регулювання та обмежень ПІІ. Так, Японія та Південна Корея досягли високого рівня розвитку без стимулювання припливу ПІІ.

Висока мотивація залучення ПІІ у різних країнах визначається різними факторами. Наприклад, мотивація у створенні робочих місць та забезпечення соціальної стабільності є характерною для Центральної та Східної Європи, Росії; у реструктуризації промисловості – для Чехії, Бразилії, Чилі та Росії; у розвитку сільського господарства і гірничодобувної промисловості – для Аргентини та Австралії; через необхідність додаткового капіталу – для Греції, Ірландії, Іспанії, Латвії (під час світової кризи) [8].

Інвестиційні стимулювання можна розділити на дві групи – ті, які конкретно стосуються залучення інвестицій, та заходи, які непрямо пов'язані з інвестиціями. Як бачимо з таблиці 1, майже всі країни, як правило, регулюють або стимулюють приплив ПІІ за рахунок впровадження вимог міжнародних угод, а також використовуючи загальні інструменти правового регулювання, державної підтримки та податкових заходів. Водночас обмежена кількість країн вживають конкретні фіскальні заходи для стимулювання інвестицій. Такими країнами є Японія, Китай та Польща.

Варто розглянути детальніше конкретні інвестиційні заходи окремих країн. Що стосується фінансових стимулів, то варто звернути увагу на заходи, які були здійсненими урядами Китаю та Ірландії.

Так, у Китаї відбулася зміна пріоритетів форм державної підтримки процесів залучення інвестицій. Для стимулювання обсягів і динаміки приросту інвестицій держава використовувала преференції для іноземних інвесторів, які включали податкові пільги і спеціальні привілеї. Найбільш поширеними у країні є податкові пільги для підприємств з іноземним капіталом – зниження податку на прибуток і податкові канікули [9].

Крім того, у Китаї створено 5 спеціальних економічних зон, основними податковими пільгами яких є [10]:

1. Корпоративний податок у розмірі 15%.
2. Перевага «2+3 роки», що означає звільнення від податку протягом перших двох років та встановлення ставки податку у розмірі 12,5% протягом наступних трьох років.

Таблиця 1

Інвестиційні заходи у країнах Великої 20 [8]

Стимули		Країна
Конкретні інвестиційні стимули	«Стартап»	Австралія, Індія, США, Канада, Китай, Південна Корея, Мексика, Німеччина
	Винятки	Австралія, Індія, Індонезія, Канада, Китай
	Управління	Аргентина, Бразилія, Індія, Індонезія, Китай, Мексика, Південна Африка
	Конкретні фінансові стимули	Японія, Китай, Польща
Заходи, пов'язані з інвестиціями	Правове регулювання	Ірландія, Канада, Китай, Нідерланди, Польща, Португалія, Румунія, Росія, Саудівська Аравія, Угорщина, Німеччина, Туреччина
	Державна допомога	Аргентина, Австралія, Австрія, Бельгія, Болгарія, Бразилія, Чеська Республіка, Данія, Естонія, Греція, Ірландія, Італія, Іспанія, Японія, Сполучені Штати, Сполучене Королівство, Канада, Китай, Кіпр, Південна Корея, Латвія, Литва, Польща, Люксембург, Мальта, Мексика, Нідерланди, Росія, Франція, Португалія, Словенія, Словаччина, Фінляндія, Швеція, Угорщина, Німеччина
	Загальні податкові заходи	Аргентина, Греція, Індонезія, Ірландія, Італія, Японія, Канада, Китай, Росія
	Міжнародні угоди	Аргентина, Австралія, Австрія, Бельгія, Болгарія, Чеська Республіка, Данія, Естонія, Греція, Індія, Індонезія, Ірландія, Італія, Іспанія, Японія, Сполучені Штати, Сполучене Королівство, Канада, Китай, Кіпр, Південний Корея, Латвія, Литва, Польща, Люксембург, Мальта, Нідерланди, Південна Африка, Франція, Португалія, Румунія, Росія, Саудівська Аравія, Словенія, Словаччина, Фінляндія, Швеція, Угорщина, Німеччина і Туреччина

3. Для деяких інвестиційних проектів у сферах базової інфраструктури, охорони навколишнього середовища та енергетики існують «3+3 роки» податкових канікул.

4. За певних умов підприємствам, які інвестують у виробництво мікросхем, можуть надаватися «5+5 років» податкових канікул.

5. Для компаній, які працюють у високих технологіях, окрім ставки податку 15% є можливість вирахування додаткових 50% витрат від науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт (НДДКР).

Особливо важливим є виокремлення досвіду у проведенні інвестиційної політики Ірландії. Адже за останні 40 років країна продемонструвала неймовірне економічне зростання, перетворившись із слабкої периферійної країни у одну із найбільш привабливих країн для потенційного інвестора. Досвід Ірландії є особливо важливим, оскільки ПІІ стали основним двигуном у розвитку економіки країни.

Одним із головних стимулів стала ефективна податкова політика. Так, ставка податку

на прибуток корпорації становила всього 12,5% для всіх галузей, включаючи промисловість та міжнародні послуги. В окремих галузях ставка податку становила 10%, до них належать комп'ютерні послуги, галузі, які займаються НДДКР, деякі види операцій, які здійснюються в зоні аеропорту Шеннон.

Також до основних інвестиційних стимулів варто віднести [11, с. 127–129]:

1. Зняття адміністративно-правових бар'єрів (прості правила реєстрації бізнесу й отримання пільг, іноземний інвестор володіє такими ж правами, як ірландська компанія).

2. Створення максимально відкритого і конкурентного бізнес-середовища.

3. Фіскальні стимули (гранти на необоротні активи, які покликані скоротити вартість будівництва території заводу, гранти на фінансування нових машин і обладнання та гранти на встановлення об'єктів НДДКР).

4. Надання субсидій іноземним інвесторам (на купівлю основних засобів, землі, обладнання, розвиток інфраструктури, будівництво;

на створення нових робочих місць; на підвищення кваліфікації робітників; на технічні розроблення; на дослідження).

5. Створення центрів економічного прогресу (зона Шеннон).

Як зазначалося, рівень оподаткування має суттєвий вплив на інвестиційний клімат. Зокрема, численні дослідження впливу рівня корпоративного оподаткування на інвестиції свідчать, що зниження ефективною граничною корпоративної податкової ставки на 1%, приведе до збільшення обсягів прямих іноземних інвестицій на 3% [12].

Посилаючись на практику Європейського Союзу, варто зазначити, що одним із головних пріоритетів Європейської Комісії є створення заходів для нарощування інвестицій. Нині держави-члени продовжують проводити податкові реформи, спрямовані на стимулювання інвестицій за рахунок звуження податкової бази. Були також зроблені зусилля для спрощення бізнес-середовища у сфері оподаткування.

Період 2014–2016 рр., характеризується тенденцією до зниження законодавчо встановленої ставки на прибуток. Держави-члени звузили свої податкові бази для стимулювання інвестицій та підвищення конкурентоспроможності, тоді як відбувалося розширення податкової бази, щоб обмежити можливість для ухилення від сплати податків або скасувати неефективні податкові пільги (наприклад, в Іспанії було виключено знижену ставку для малих і середніх підприємств) [13].

Одним із головних стимулів заохочення інвестицій є стимулювання НДДКР та інновацій. Податкові пільги для витрат на науково-дослідні розроблення можуть стимулювати інвестиції у цю галузь. Інвестиції в інновації мають важливе значення для економічного прогресу країни, а також вони сприяють покращенню соціального добробуту. Так, протягом 2015 р. низкою країн (Ірландія, Іспанія, Італія, Словаччина та Великобританія) було представлено деяку нову форму модифікації системи податкової підтримки інновацій [3]. В Австрії було оголошено податкову реформу, насамперед щодо збільшення податкового кредиту та премій для нових розробок. У низці країн, наприклад у Франції та Бельгії, перейшли на реалізацію програм, що полегшують заходи і перевірки прийнятності витрат на НДДКР.

Для прикладу, у Хорватії компанії, які здійснюють лише НДДКР, звільняються від сплати корпоративного податку. У Словенії такі ком-

панії можуть скористатися податковими пільгами, що проявляється у зменшенні податкової бази податку на прибуток на 30% від суми інвестицій [14].

Одним із заходів податкової реформи є введення податкових пільг для стимулювання інвестицій у машини та обладнання, зокрема, у 5 державах-членах (Іспанії, Франції, Хорватії, Португалії та Румунії). Ці заходи передбачають дозволи на бонусну амортизацію, а також пропонування податкових пільг для реінвестування прибутку. Шість держав-членів (Ірландія, Франція, Італія, Люксембург, Мальта і Великобританія) сфокусували свою увагу на наданні допомоги молодим або малим компаніям [13]. Стимулювання соціальних інвестицій розглядається у податкових політиках низки країн (Данії, Іспанії, Італії, Мальти і Великобританії). Наприклад, були збільшені податкові пільги для благодійних пожертв в Іспанії, Мальти та Італії.

Заслугує уваги також досвід Угорщини, де загальна ставка корпоративного прибутку становить 10% для податкової бази до 500 млн. форинтів і 19% для частини податкової бази, що перевищує 500 млн. форинтів [15]. Крім того, існують податкові пільги для інвестиційних проектів, які пов'язані з виробництвом, розвитком та створення нових робочих місць. Також існує податкова знижка у розмірі 80% (на 10 років) для інвестицій в охорону НПС, інновації та розвиток телекомунікаційних мереж [16].

У Польщі іноземні інвестори можуть отримати підтримку у вигляді субсидії, якщо вони здійснюють свою діяльність у таких галузях, як автомобільний сектор, сектор електроніки, авіаційний сектор, біотехнологічний сектор, сектор переробки харчових продуктів, сектор сучасних послуг, наукові дослідження.

Особливістю пільгових умов Великобританії є надання на сприятливих умовах кредитів. У Англії регіональні урядові органи можуть надати на сприятливих умовах кредити, які покривають до 90% вартості будівництва, а також знижку на вартість земельних ділянок [16].

Серед інвестиційних стимулів також варто виділити досвід США. Особливістю є те, що у кожному штаті існують свої пільги та гарантії для інвесторів. До основних заходів варто віднести:

1. Зниження податкових ставок.
2. Безкоштовне створення необхідної виробничої інфраструктури.
3. Встановлення особливих пільгових ставок прискореної амортизації.

4. Надання позик на наукові дослідження.

5. Списання близько 15% оподаткованого прибутку компаніям, які працюють на експорт.

6. Допомогу невеликим іноземним компаніям. Надання пільгової позики (до 150 тис. дол. США), гарантій для отримання кредиту в банку (до 350 тис. дол. США), також безкоштовної інформації та консультації [16].

Згідно з останнім дослідженням ЮНКТАД інвестиційні стимули в основному призначені для пріоритетних галузей, таких як енергетика, НДДКР та проекти з розвитку інфраструктури. Як доповнення до цих секторів стимули надаються для проектів у різних областях сталого розвитку або пов'язані з цілями сталого розвитку за допомогою критеріїв ефективності. Як доповнення до фінансових, фіскальних та регулятивних стимулів уряди можуть залучати інвесторів шляхом створення сприятливої інфраструктури навколишнього середовища або дозволяючи інвесторам використовувати таку інфраструктуру за низької або нульової вартості.

Наприклад, інвестиції у сільськогосподарському виробництві вимагають хорошого зберігання і транспортування. Інвестиції у понов-

лювані джерела енергії (наприклад, вітер або сонячні парки) потребують будівництва сітки для транспортування енергії споживачам. Будівництво шкіл і лікарень у сільській місцевості вимагає хороших доріг і громадського транспорту, щоб зробити освіту і медичні послуги легкодоступними. Важлива роль національних, регіональних і багатосторонніх банків розвитку в реалізації таких стимулювальних проектів [18, с. 125]. Зокрема, у таблиці 2 можна прослідкувати практику деяких країн щодо застосування інвестиційних стимулів, пов'язаних із забезпеченням екологічної стійкості.

Варто підсумувати, що використання інвестиційних стимулів різними розвиненими країнами уже довело свою ефективність. Тому в нинішніх умовах для України особливо важливим є використання практики залучення інвестицій в економіку передових країн. Адже саме ПІІ є тим інструментом, який здатен підвищити фінансові можливості та, відповідно, модернізувати економіку країни.

Висновки з цього дослідження. Отже, основним пріоритетом кожної держави повинна стати цілеспрямована політика стимулю-

Таблиця 2

Приклади інвестиційних стимулів, пов'язані з екологічною стійкістю [18]

Країна	Інвестиційні стимули
Бразилія	ініціатива та програми стимулювання для вітроенергетики, біомаси тощо;
Канада	спеціальні податкові пільги для розробки нових технологій, що дають змогу вирішити проблеми зміни клімату, чистоти повітря та якості води і ґрунту; Нова Шотландія забезпечує до 20% від вартості океанських технологій і нетрадиційних джерел енергії;
Німеччина	програми грантів для проектів, пов'язаних з енергоефективністю та поновлюваними джерелами енергії;
Індонезія	від 5 до 10 років – пільга в галузі поновлюваних джерел енергії;
Японія	інвестиції в спільноти, які використовують інформаційні та комунікаційні технології для оптимізації використання поновлюваних джерел енергії, очищення води та утилізації;
Мексика	проекти в деяких містах повинні відповідати екологічним директивам, щоби претендувати на інвестиційні стимули;
Південна Африка	прискорена амортизація для інвестицій у виробництво відновлюваних джерел енергії та біопалива; податкові пільги для підприємств, які стають все більш енергоефективними;
Туреччина	безвідсоткові кредити для виробництва поновлюваних джерел енергії і підвищення енергетичної ефективності та для проектів зі зниження впливу на навколишнє середовище;
Великобританія	фінансування схеми для офшорних вітропарків;
США	кредити на прийнятні чисті енергетичні проекти і прями кредити виробникам передових технологій транспортних засобів; податкові стимули для підвищення енергоефективності у промисловому секторі.

вання прямих іноземних інвестицій, яка би базувалась на загальнодержавних пріоритетах. Створення прозорої системи інвестиційних стимулів здатне забезпечити очікування іноземних інвесторів, а активізація іноземних інвестицій має стати ключовим компонентом економіки країни, а не лише частиною зовніш-

ньої інвестиційної політики. Урядова політика у сфері ПІІ повинна бути максимально адаптована до ключових галузей та регіонів. Адже створені ефективні фінансові, податкові та інші інструменти та стимули здатні значною мірою вплинути на припливи потоків прямих іноземних інвестицій у країну.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Шаповалова Т.Ю. Сучасні тенденції руху міжнародного капіталу в умовах глобалізації світової економіки / Т.Ю. Шаповалова [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.kpi.kharkov.ua/archive.pdf>
2. Бойко Т.А. Потоки прямих іноземних інвестицій: тенденції та вплив на економічне зростання / Т.А. Бойко // Науковий вісник Академії муніципального управління. серія : Управління. – 2013. – №. 4. – С. 211–219. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Nvamu_upravl_2013_4_28.pdf. – Загол. з екрану.
3. Demirhan E. Determinants of foreign direct investment flows to developing countries: a cross-sectional analysis / E. Demirhan, M. Masca // Prague economic papers. – 2008. – № 4. – P. 356–369.
4. Хмелик О.С. Досвід державного регулювання іноземних інвестицій у розвинених країнах / О.С. Хмелик. – Суми. : 2013. – 67 с.
5. Rajan S. Ramkishan. Measures to Attract FDI Investment Promotion, Incentives and Policy Intervention / Ramkishan S. Rajan // Economic and Political Weekly. – 2004 – January 3 – P. 12–16. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://kyspp.nus.edu.sg/ips/wp-content/uploads/sites/2/2013/04/pa_kishen_Measures-to-Attract-FDI.pdf. – Загол. з екрану.
6. Simelyte A. The Characteristics of Foreign Direct Investment Intensification Policy / A. Simelyte // Economics and Business. – 2013. – № 23. – P. 96–102. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://www.researchgate.net/publication/261510880_The_Characteristics_of_Foreign_Direct_Investment_Intensification_Policy. – Загол. з екрану.
7. Investing across the borders 2010: indicators of foreign direct investment regulation in 87 economies. Washington. D.C.: The World Bank Group, 198 pg. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://iab.worldbank.org/~media/F_PDKM/IAB/Documents/IAB-report.pdf. – Загол. з екрану.
8. Investment policy framework for sustainable development 2012. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://unctad.org/en/PublicationsLibrary/diaerpcb2012d5_en.pdf. – Загол. з екрану.
9. Бергер Я. Использование иностранных инвестиций в Китае / Я. Бергер // Инвестиции в России. – 2004. – № 3. – С. 7
10. China foreign Investments incentives [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.worldwide-tax.com/china/chi_invest.asp. – Загол. з екрану.
11. Сибирева, И.Д. Ирландская модель формирования инвестиционной среды и ее связь с экономическим ростом / И.Д. Сибирева, Е.С. Степачева // Современные проблемы социально-экономического развития России : материалы междунар. науч.-практ. конф., Белгород, 2 марта 2012 г. / ИПК НИУ БелГУ ; науч. ред.: Е.Н. Камышанченко, Ю.Л. Раstopчина. – Белгород, 2012. – С. 126–131.
12. Best-Practice Guide for a Positive Business and Investment Climate [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.osce.org/eea/19768?download=true>. – Загол. з екрану
13. Tax Reforms in EU Member States 2015 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://ec.europa.eu/economy_finance/publications/eeip/pdf/ip008_en.pdf. – Загол. з екрану.
14. Динаміка інвестиційного клімату країн Східної Європи досвід для України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://old.niss.gov.ua/Monitor/June2010/01.htm>. – Загол. з екрану.
15. Foreign direct investment in Central and Eastern Europe [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.allenoverly.com/SiteCollectionDocuments/Foreign%20direct%20investment%20in%20Central%20and%20Eastern%20Europe.PDF>. – Загол. з екрану.
16. Савлук О.В. Закордонний досвід формування інвестиційної привабливості регіону / О.В. Савлук [Електронний ресурс] – Режим доступу : http://journals.khnu.km.ua/vestnik/pdf/ekon/2012_2_1/256-262.pdf. – Загол. з екрану.
17. Оспанова А.Н. Зарубежный опыт привлечения иностранных инвестиций / А. Н. Оспанова, А. П. Тусупова [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.rusnauka.com/14_ENXXI_2013/Economics/4_137343.doc. – Загол. з екрану.
18. Investment Policy Framework for Sustainable Development 2015. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://investmentpolicyhub.unctad.org/Upload/Documents/investment%20policy%20framework%202015%20web_version.pdf. – Загол. з екрану.